

ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВОЇ РЕЦЕПЦІЇ ПРИСЛІВНИКА В ІТАЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Адвербатив справедливо номінують невід'ємним компонентом частиномовної системи італійської мови, специфічними граматичними ознаками якого є поліфункціональність і гетерогенність. Саме семантичною, синтаксичною і функційною неозначеністю вмотивована проблематичність об'єктивного дефініціювання цієї частини мови. *Актуальність* запропонованого дослідження зумовлена необхідністю реалізації цілісного аналізу і систематизації наукових здобутків італійських лінгвістів щодо конкретизації прислівникового статусу і класифікаційного розподілу зазначеного класу слів.

Важливо зацентувати увагу на безумовному фігуруванні адвербатива в колі інтересів іноземних мовознавців, що впродовж тривалого періоду розвитку філології презентували авторські наукові концепції щодо висвітлення різних аспектів функціонування прислівника в мові.

Метою роботи є комплексне глибоке дослідження італійських лінгвістичних розробок, присвячених виокремленню базових категорійних ознак адвербатива.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення конкретних завдань:

- оперуючи ретроспективним аналізом варіативних підходів до інтерпретації прислівника, запропонувати власний варіант науково-виваженого тлумачення зазначеного терміна;

- виявити ключові критерії ідентифікації адвербатива з окремою інтенсифікацією на його класифікаційному розподілі.

Роль каталізатора у справі багатоаспектного висвітлення прислівникової сутності, безсумнівно, належить лінгвістичній студії давньогрецького граматаста Діонісія Фракійського, завдяки якому фундаментальним статусом були вперше наділені такі адвербативні риси, як схильність до придіслівної локації і відсутність словозмінної потенції.

Значущою є акцентуація на функційній уподібненості прислівника до прикметника, відзначеній на сторінках філологічної розробки з італійської мови «Короткий нарис граматичних правил». Згідно із специфічним авторським підходом, справедливому декларуванню підлягає класичне адвербативне призначення – бути виразником обставини дії, а семантичне розподілення аналізованого класу дозволяє виокремити лексеми на позначення часу, місця, якості, кількості, твердження, заперечення, поступки і наказу.

Теза щодо модифікаційного характеру прислівникових функцій належить італійському лінгвісту Фердинандо Беллісомі, націленому охарактеризувати зазначену частину мови окремо і у порівняльному контексті. Автор наголосив на чіткій диференційованості адвербатива і прислівникових сполучень, відрізнення яких уможливлено завдяки акценту на наявності / відсутності цілісної форми. Семантична класифікація, запропонована граматистом (виокремлено 5 адвербативних груп), є вдало ілюстрованою кількісними прикладами із класичної літератури, однак абсолютне ігнорування якісного класу прислівника видається несправедливим. Компаративне дослідження аналізованої частини мови, втілене Ф. Беллісомі, є результативною спробою демонстрації ключових морфологічних, орфографічних і синтаксичних розбіжностей між італійським і латинським адвербативом.

Не викликає жодного сумніву доцільність аналізу лінгвістичної розробки Джованні Герардіні, заслуга якого полягає в деталізованому трактуванні прислівникової природи. Зокрема, згідно із презентованою концепцією, базовими критеріями ідентифікації адвербативної лексико-граматичної категорії є її формальна незмінюваність, виконання ролі «семантичного дешифратора» і схильність до комбінаторності із іншими частинами мови. Значущим компонентом авторського комплексного дослідження італійського прислівника є аналітичний дискурс етимології характерної адвербативної флексії *-mente*, що є результатом тривалих лінгвістичних трансформацій та «італіанізації» вихідної лексики.

Багатоаспектне висвітлення прислівникових ознак, згідно із зауваженням Івана Петканова, має розпочинатися із декларування його ключових функційних призначень: «кваліфікування дієслова» і «піднесення прикметників і прислівників способу до чітко окресленого ступеня» [5: 226]. Окремо варто зацентувати увагу на запропонованій у розвідці версії розподілення зазначеного класу слів: зокрема, на обраному автором семантичному критерії, кількості систематизованих адвербативних груп (слова на позначення способу, часу, місця, кількості, ствердження (заперечення і сумніву)) і деталізованому висвітленні процесу функціонування кожної з них.

«Італійська граматики» є специфічним варіантом демонстрації базових аспектів фігурування прислівника у висловленні. Зокрема, неможливо проігнорувати авторську класифікацію, що уможливило виділення таких адвербативних семантичних видів, як якісні, темпоральні, локативні, кількісні і додаткові, оцінні, відносні і питальні прислівники. Цікавою видається деталізація диференційних ознак останньої групи, компонентами якої є «займенникові невідміновані локативні форми» (напр., *dove* – *de*, *donde* – *zвідки* і под.), націлені комбінувати дві частини складного речення або вводити запитання [6: 369].

Отже, узагальнюючи зафіксовані у варіативних розробках із граматики італійської мови концептуальні підходи до наукового осмислення прислівника, можна конкретизувати його дефініцію. Адвербативом номінується самостійна, формально незмішувана лексико-граматична категорія, репрезентант гетерогенної сутності, позначений чіткою потенцією до поєднання із дієсловом, прикметником або іншим прислівником з метою їх семантичної модифікації. Кількість і різноманітність запропонованих позицій щодо трактування прислівникової сутності дозволяє декларувати актуальність і перспективність цієї тематики.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Bellisomi F.* Gramatica della lingua italiana del canonico Ferdinando Bellisomi / F. Bellisomi. – Torino: Presso la tipografia Canfari ed il libraio Giuseppe Ignazio Reviglio e figlio, 1837. – 414 p.

2. *Bellisomi F.* Grammatica delle due lingue italiana e latina compilata e proposta per uso de'ginnasj della Lombardia dal canonico Ferdinando Bellisomi / F. Bellisomi. – Milano: Coi tipi di Giuseppe Pogliani, 1824. – 432 p.

3. *Compendio di regole grammaticali della lingua italiana.* – Livorno: Presso la Società tipografica, 1801. – 84 p.

4. *Gherardini G.* Appendice alle grammatiche italiane dedicata agli studiosi giovanetti da Giovanni Gherardini / G. Gherardini. – Milano: Dalla stamperia di Paolo Andrea Molina, 1847. – 644 p.

5. *Petkanov I.* La grammatica italiana: fonetica e morfologia / I. Petkanov. – Sofia: Casa editrice «Nauka i iskustvo» («Scienza ed arte»), 1956. – 245 p.

6. *Ravera Aira G.* Grammatica Italiana ad uso delle Scuole Medie Superiori / G. Ravera Aira, R. Maurizzi, F. Piazzì. – Bologna: Paccagnella Editore S.p.A., 1979. – 765 p.

*Григор'єва Анна
Вінниця*

ЕКСПЛІЦИТНО ВИРАЖЕНЕ ОДНОЧАСНЕ ОДНОРЕФЕРЕНТНЕ ПРОТИСТАВЛЕННЯ КОНТРАРНИХ ОЗНАК

Протиставлення є важливим явищем у нашому житті, яке проявляється як у сенсорному, так і в інтелектуальному сприйнятті людиною навколишнього світу, тому, як і будь-яка філософська категорія, воно може бути визначене як «форма усвідомлення в поняттях загальних способів відношення людини до світу, що відображає найбільш загальні і істотні